

PIESEŇ L'ADU A OHŇA
KNIHA PIATA

GEORGE R. R.
MARTIN

TANEC
S DRAKMI
2: PO HOSTINE

KNIŽNICA
SVETOVÝCH BESTSELLEROV

TANEC S DRAKMI

2: PO HOSTINE

PIESEŇ LADU A OHŇA

KNIHA PIATA

GEORGE R. R.
MARTIN

TATRAN

Z anglického originálu George R. R. Martin: A DANCE with DRAGONS,
Book Five of A Song of Ice and Fire, ktorý vyšiel vo vydavateľstve Bantam Dell,
A Division of Random House, Inc., New York 2011,

preložili Lucia Halová a Barbora Kráľová.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2016 ako 5100. publikácia
a 140. zväzok edície LUK – Knižnica svetových bestsellerov.

Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval AldoDesign, Bratislava.

Zodpovedná redaktorka Katarína Jusková

Jazyková redaktorka Eva Mládeková

Technická redaktorka Katarína Junášová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačila Těšínská tiskárna, a. s., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

Published by agreement with the author and the author's agents,
The Lotts Agency, Ltd.

All right reserved

Copyright © 2011 by George R. R. Martin

Translation © Lucia Halová a Barbora Kráľová 2016

Maps and decorations © Jeffrey L. Ward

Heraldic crests © Virginia Norey

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2016

ISBN 978-80-222-0815-4

túto knihu venujem svojim fanúšikom

*Lodey, Treble, Stegovi, Podovi,
Caress, Yagsovi, X-Rayovi a pánovi X,
Kate, Chatayi, Mormontovi, Michovi,
Jamiemu, Vanesse, Rooovi,
Stubbymu, Louise, Agravaine,
Wertovi, Maltovi, Joovi,
Mousovi, Telisiane, Blackfyrovi,
Bronnovi Stonovi, Kojotovej dcére
a všetkým ostatným šialencom
z Bratstva bez zástav*

*venujem ju čarodejníkom, ktorí mi spravujú stránku,
Eliovi a Linde, pánom Západnej zeme na webe,
Winterovi a Fabiovi zo stránky Winter is Coming
a Gibbsovi, ktorý to všetko začal*

*venujem ju fanúšikom z Asshája v Španielsku,
ktorí nám spievali O medveďovi a panne spanilej,
a skvelým fanúšikom z Talianska,
ktorí mi tak štedro nalievali,
aj čitateľom z Fínska, Nemecka,
Brazílie, Portugalska, Francúzska a Holandska
a všetkých ostatných ďalekých krajov,
ktorí čakali na tento tanec*

*ale aj priateľom a fanúšikom,
ktorých ešte len stretnem
vdaka vám za trpezlivosť*

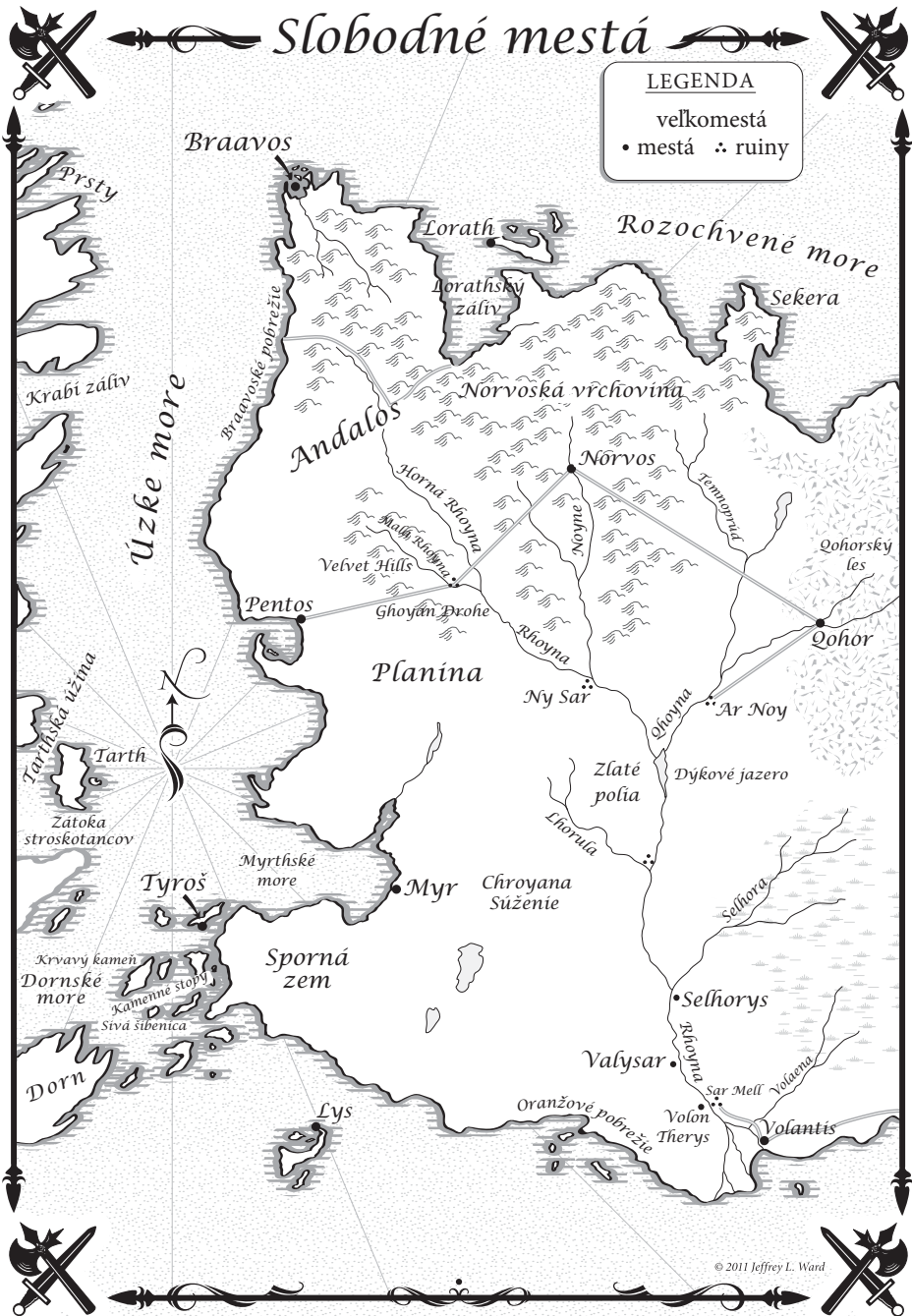
Za Múrom

LEGENDA

- mesto ♦ hrad
- ❖ zručanina

KRAJINA VEČNEJ ZIMY
(nezmapovaná)

Slobodné mestá

LEGENDA

- veľkomestá
- mestá ∴ ruiny

Braavos

Lorath

Rozochvené more

Sekera

Prsty

Krabi záliv

Úzke more

Byraavské pobrežie

Andafos

Norvoská vrchovina

Nörvos

Horná Rhoyna

Velvet Hills

Ghoyán Drohe

Pentos

Planina

Ny Sar

Fennovna

Qohorský les

Qohor

Tarthská úžina

Tarth

Zátoka stroskotancov

Tyroš

Myr

Chroyana Súženie

Zlaté poľa

Dýkové jazero

Krvavý kameň

Dornské more

Kamené stopy

Sivá šibenica

Sporná zem

Dorn

Selhorys

Valysar

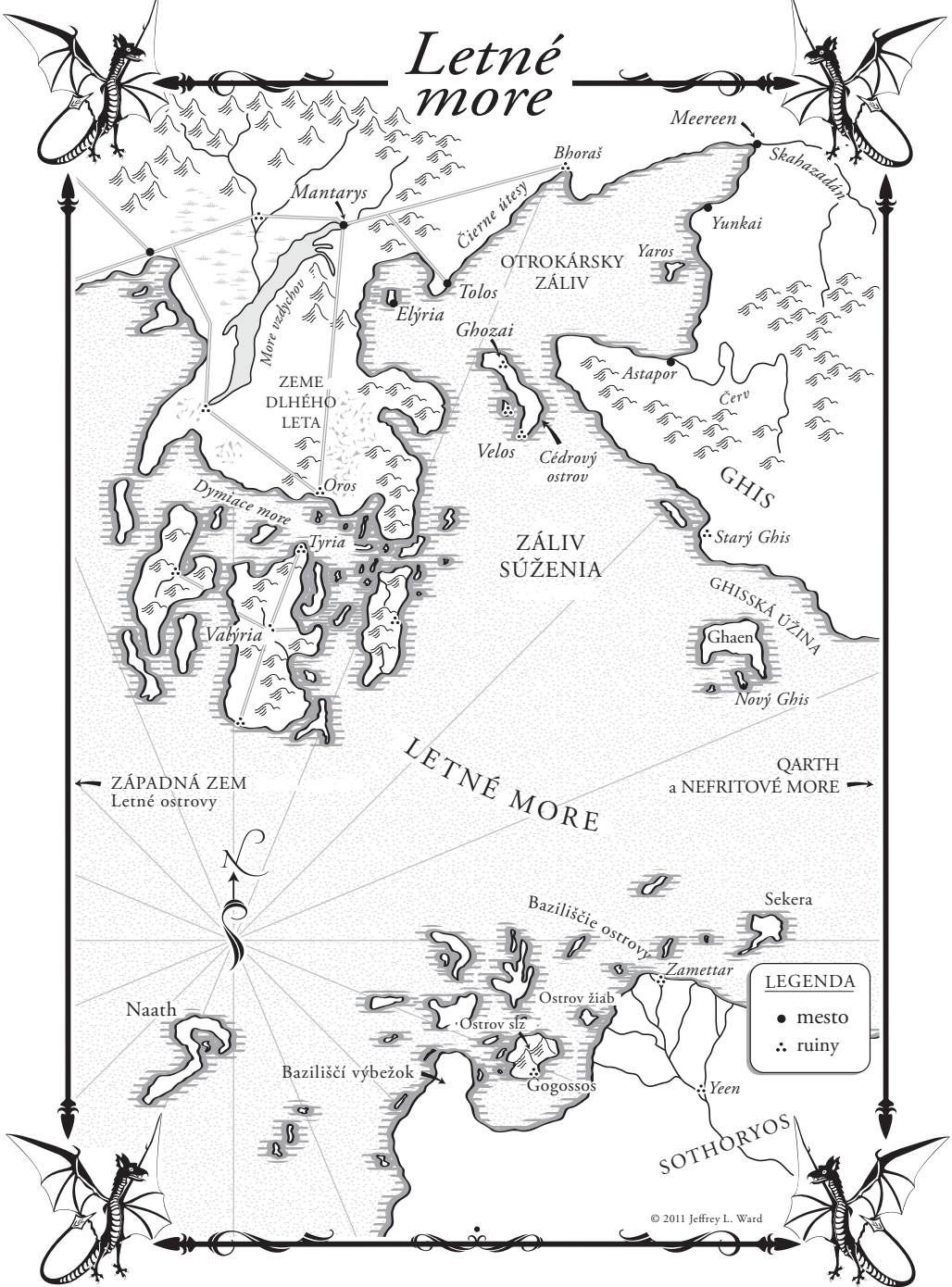
Oranžové pobrežie

Volon Therys

Volantis

Lys

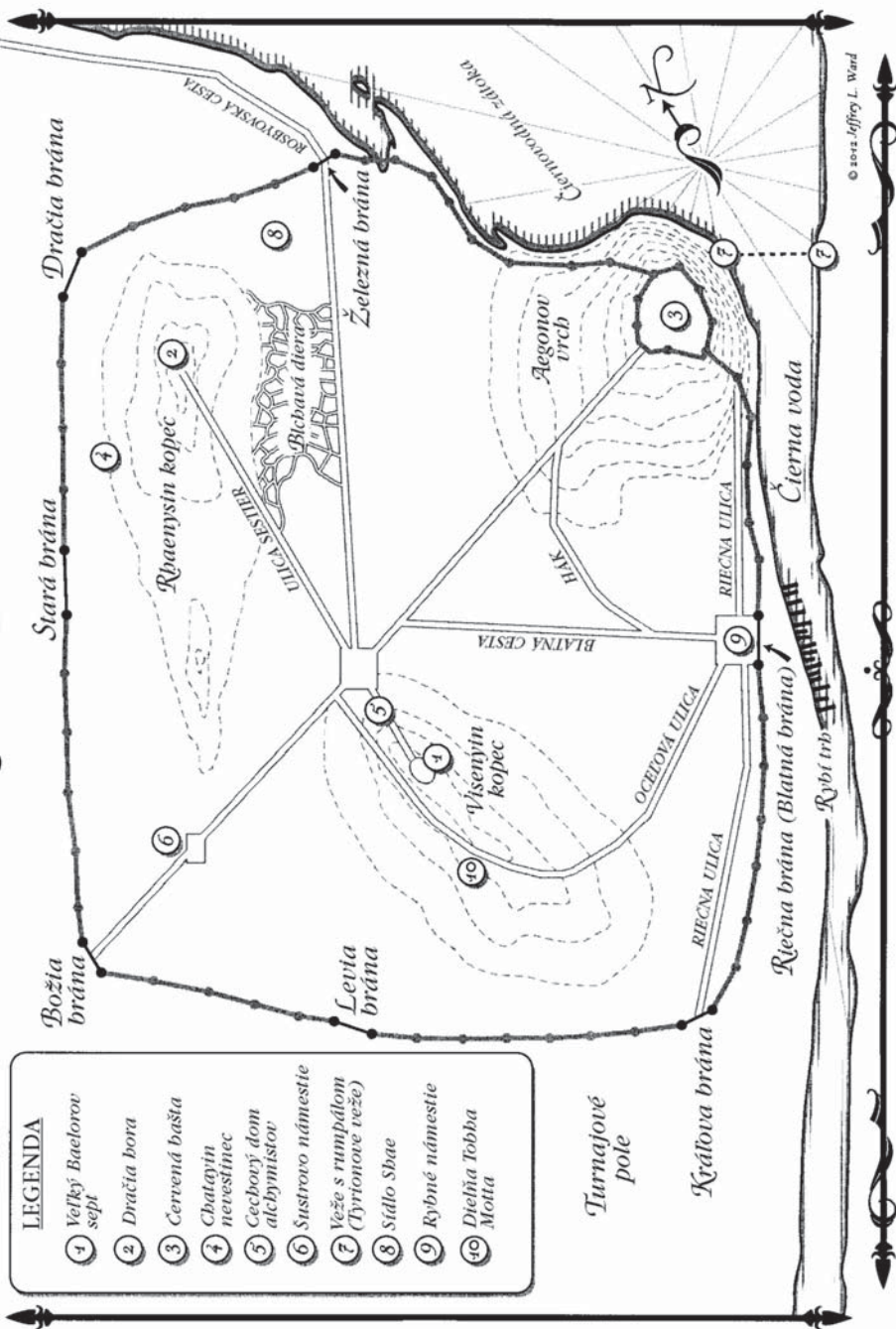
Letné more

LEGENDA

- mesto
- ⋯ ruiny

Králov prístav

LEGENDA

- 1 Veľký Baelorov sept
- 2 Dračia bora
- 3 Červená bašta
- 4 Chatayin nevestinec
- 5 Cechový dom alchymistov
- 6 Šustrovo námestie
- 7 Veže s rumbólom (Tyrionove veže)
- 8 Stálo Sbae
- 9 Rybné námestie
- 10 Dielňa Tobba Motta

Turnajové pole

Kráľova brána

Riečna brána (Blatná brána)

Čierna voda

PREVRACAČ PLÁŠŤOV

Prvé snehové vločky začali poletovať pri západe slnka. No skôr ako sa zotmelo, snežilo tak husto, že mesiac zakryl hrubý biely záves.

„Severskí bohovia majú lorda Stannisa v zuboch,“ vyhlásil Roose Bolton ráno, keď sa jeho muži nahrnuli do zimovreskej Veľkej siene na raňajky. „Nepatrí sem a starí bohovia ho tu živého nestrpia.“

Muži s ním hlučne súhlasili a búchali päťami po dlhých doštených stoloch. Zimovres bol možno v troskách, ale žulové múry ich aj tak chránili pred fujavicou a nečasom. Mali hojné zásoby jedla a pitia, mohli sa ohriať pri ohni, mali si kde vysušiť háby a mali sa kam vystrieť, keď na nich doľahla únava. Lord Bolton odložil tolko dreva, že by im vystačilo na pol roka, takže vo Veľkej sieni bolo vždy príjemne teplučko. Stannis nič z toho nemal.

Theon Greyjoy bol ticho. A neušlo mu, že aj Freyovci. *Ani tí sem nepatria*, pomyslel si, ako hľadel na sera Aenysa Freya a jeho nevlastného brata sera Hosteena. Freyovci sa narodili a vyrástli v riečnom kraji, tolko snehu jakživ nevideli. *Sever ich už obral o troch príbuzných*, pomyslel si Theon a spomenul si na Ramsayho, ktorý po nich márne pátral medzi Bielym prístavom a Mohylami.

Na stupienku sedel lord Wyman Manderly medzi svojimi rytiermi z Bieleného prístavu a napchával sa kašou. No očividne mu ani zďaleka nechutila tak ako bravčové pirohy na svadbe. Inde sa zase jednoruký Harwood Stout potichu rozprával s vyciveným Umberom Postrachom pobehlic.

Theon stál s ostatnými v rade na kašu, ktorú im naberali do drevených misiek z medených hrncov. Videl, že páni a rytieri dostávajú aj mlieko s medom, ba i maslo, no on na také dobroty mohol zabudnúť. V úlohe princa Zimovresu sa dlho neohrial. Svoju rolu v Boltonovom divadielku odohral, falošná Arya je pod čepcom, takže teraz je mu už nanič.

„Prvú zimu, čo si pamätám, bolo snehu povyše mňa,“ zaspomínal si voľaktorý Hornwoodov muž pred ním.

„No hej, ale vtedy ťa nebolo od zeme vidieť,“ doberal si ho jazdec zo Žriedla.

Včera v noci, keď Theon nemohol spať, rojčil, že utečie, nenápadne sa vytratí, kým si ho Ramsay s otcom nebudú všimáť. Lenže brány boli zahasťované a vo dne v noci ich strážili. Bez súhlasu lorda Boltona nesmel do hradu nikto vkročiť ani z neho odísť. No aj keby našiel nejakú tajnú štrbinu, cez ktorú by sa dalo prešmyknúť, neveril by tomu. Nezabudol na Kyru a jej kľúče. A keby sa mu aj podarilo ujsť, kam by sa podel? Otec nežije a strýkom je nanič. O Piku navždy prišiel. Zimovreská zrúcanina bolo jediné miesto, ktoré ešte mohol nazvať domovom.

Som troska a trosky bývajú v zrúcaninách. Patrím sem.

Stále vyčkával v rade, keď do siene vtrhol Ramsay so svojimi bastardmi a rozkázal si hudbu. Abel si pretrel ospalé oči, vzal lutnu a spustil *Dornského ženu*, do rytmu mu bubnovala voľaktorá z jeho práčok. Zo žartu poprekrúcal slová piesne. Namiesto *Dornského ženy* pretiahol severskú dcérenku.

To by ho mohlo stáť jazyk, pomyslel si Theon, kým mu naberali kašu. *Je len obyčajný spevák. Lord Ramsay by mu zodral obe ruky z kože a nikto by ani nemukol.* No lord Bolton sa len usmial a Ramsay sa hlučne zarehotal. Nato si aj ostatní povedali, že rozumnejšie bude sa smiať. Žltého vtáka pieseň tak pobavila, až mu víno vyprsklo nosom.

Lady Arya na raňajkách chýbala, takže prišla o zábavu. Od svadobnej noci nevyšla z komnaty. Mrzút Alyn tvrdil, že Ramsay drží svoju nevestu nahú a reťazami pripútanú k posteli, ale Theon vedel, že preháňa. Nedrží ju na reťazi, aspoň žiadnu nevidel. Akurát dal pred komnatu stráže, aby sa mu dievča niekam nezatáralo. *A nahá je, len keď sa kúpe.*

No kúpala sa skoro každý večer. Lord Ramsay chcel čistú a voňavú manželku. „Chudera, ani len komorné nemá,“ postťažoval sa Theonovi. „Zostal si jej iba ty, Smraďoch. Nájdem ti dáke šatočky?“ Zarehotal sa. „Možno keď pekne poprosíš. Zatiaľ ti musí stačiť, že ju môžeš umývať. Neznesiem, aby smrdela ako ty.“ Takže vždy keď sa Ramsaymu zachcelo ženy, musel Theon zabehnúť po slúžky lady Waldy alebo lady Dustinovej a nanosiť s nimi teplú vodu z kuchyne. Hoci s nimi Arya jakživ neprehovorila, videli, aká je dobitá. *Sama si za to môže. Nepotešila ho.* „Prosto buď Arya,“ poradil jej raz, keď jej pomáhal do vane. „Lord Ramsay ti nechce ublížiť. Ublízuje nám, iba keď... keď sa pozabudneme. Nikdy ma nedral z kože len tak pre nič za nič.“

„Theon...“ fňukla pridusene.

„Smraďoch.“ Schmatol ju za ruku a zadrmal ňou. „Tu som Smraďoch.“

Zapamätaj si to už konečne, Arya.“ Ibaže to dievčisko bolo len komornícke šteňa, žiadna Starková. *Jeyne, volá sa Jeyne. A odo mňa sa pomoci nedočká.* Theon Greyjoy by jej možno bol pomohol. Lenže Theon bol železný, odvážnejší ako Smraďoch. *Smraďoch, Smraďoch, to znie ako slaboch.*

Ramsay má teraz novú hračku, s kozičkami a škáročkou... ale Jeynine slzy sa mu čoskoro zunujú a potom si zasa spomenie na Smraďocha. *Stiahne ma z kože kúsok za kúskom. Keď prídem o prsty, odtne mi ruky. Potom prsty na nohách aj chodidlá. Ale až keď budem prosiť, až keď bude bolesť taká neznesiteľná, že budem žobroniť, aby mi takto ulavil.* A opäť sa Smraďoch nebude môcť kúpať. Znova sa vyvála v hovných a zakáže mu umyť sa. Zo šiat mu ostanú len špinavé a smradľavé handry, a bude ich musieť nosiť, až kým na ňom nezhnijú. Ešte bude rád, ak ho vrátia do psinca, kde mu budú robiť spoločnosť Ramsayho dievčatá. *Kyra, spomenul si. Najnovšej suke dal meno Kyra.*

Odišiel aj s miskou na druhý koniec siene a usadil sa na prázdnej lavici, ďaleko od najbližšej fagle. Za stolmi pre neurodzených stále vysedávali chlapi, sloпали, hrali kocky, len tak tárali alebo driemali oblečení v kúte. Velitelia do nich koplí a vyhnali ich na hradby, keď na nich znovu vyšla služba. No o spoločnosť Theona Prevracača plášťov žiadny z nich nestál, a ani Theon sa k nim veľmi nemal.

Ovsená kaša bola sivá a vodnatá, po tretej lyžičke ju odsunul a nechal stuhnúť v miske. Chlapi pri vedľajšom stole sa hádali pre metelicu a nahlas dumali, kedy sa skončí. „Snežiť bude až do rána, možno aj dlhšie,“ proročoval zavalitý lukostrelec s čiernou bradou a cerwynovskou sekerou vyšitou na hrudi. Starší chlapi spomínali na iné fujavice a tvrdili, že oproti meteliciam, čo zažili v detstve, je toto len smiešny poprašok. Riečni sa zhrozili. *Sneh ani zima južanom nevoňajú.* Muži, čo vošli do siene, sa tisli pri ohni alebo si súchali ruky nad blčiacimi ohrievadlami, z plášťov zavesených na kolíkoch pri dverách kvapkala voda.

V ťažkom vzduchu visel dym a na kaši sa mu už vytvorila tvrdá kožka, keď sa za ním ozval ženský hlas: „Theon Greyjoy.“

Volám sa Smraďoch, skoro jej odvrkol. „Čo chceš?“

Sadla si obkročmo vedľa neho a odhrnula z očí strapatú gaštanovú šticu. „Čo tu sedíte taký sám, pane? Poďte medzi nás, zatancujte si so mnou.“

Znova si pritiahol kašu. „Ja netancujem.“ Princ zo Zimovresu bol dobrý tanečník, lenže Smraďochovi chýbali palce na nohách, len by sa zo smiešnil. „Daj mi pokoj. Nemám peniaze.“

Žena sa potmehútsky usmiala. „A čo som ja dáka kurva?“ Patrila k spevákovým práčkam, vysoká a štíhla, ale od peknej mala ďaleko, samá kost a šľacha... no kedysi by ju bol Theon aj tak prekotil, len aby zistil, aké je to

ležať medzi takými dlhánskymi nohami. „Načo by mi tu boli peniaze? Čo by som si sa za ne kúpila, sneh?“ Zasmiala sa. „Zaplatíte mi úsmevom. Nikdy sa neusmievate, ešte aj na svadbe svojej sestry ste sa mračili.“

„Lady Arya nie je moja sestra.“ *A ani usmievať sa nebudem*, mohol dodať. *Ramsaymu sa môj úsmev hnusil, tak mi vymlátil zuby kladivom. Som rád, keď sa najem.* „Nikdy nebola moja sestra.“

„Ale dievča je to pekné.“

Nebola som až taká krásna ako Sansa, ale každý vravel, že som pekná, zazneli mu v hlave Jeynine slová a prehlušili bubny, na ktorých hrali Abelove dievky. Jedna z nich vytiahla na stôl Malého Waldera Freya a učila ho tancovať. Všetci sa smiali. „Daj mi pokoj,“ odvrkol Theon.

„Vari sa pánovi nepáčiť? Pošlem vám Myrtu, ak chcete. Alebo Cezmínu, tá sa vám bude páčiť. Cezmína sa páči každému. Ani tie nie sú moje sestry, ale aj tak sú súce.“ Naklonila sa k nemu. Dych jej razil vínom. „Tak mi aspoň povedzte, ako ste dobyli Zimovres, keď už sa nechcete usmievať. Abel z vášho rozprávania zloží pieseň, budete žiť večne.“

„Ako zradca. Ako Theon Prevracač plášťov.“

„A prečo nie ako Theon Šikovní? Povráva sa, že to bol odvážny čin. Koľko ste mali mužov? Sto? Päťdesiat?“

Ešte menej. „Bola to hlúposť.“

„Veľkolepá hlúposť. Stannis má vraj päťtisíc mužov, ale podľa Abela tieto hradby nedobyje ani s desaťnásobkom. Tak čo, ako ste sa dostali dnu, pane? Poznáte nejakú tajnú chodbičku?“

Mal som povrazy, pomyslel si Theon. *A háky. A tma a prekvapenie tiež spravili svoje. Hrad bránila len hŕstka mužov a nečakali ma.* No ani nemukol. Ak by Abel o ňom aj zložil pieseň, Ramsay by mu prepichol ušné bubienky, aby ju nepočul.

„Môžete mi veriť, pane. Abel mi verí.“ Práčka ho chytila za ruku. On mal kožené rukavice podšité vlnou. Jej ruky boli holé, s dlhými prstami a nechťami obhryzenými až do mäsa. „Neopýtali ste sa, ako sa volám. Som Jarabina.“

Theon sa jej vytrhol. Je to pasca, vie to. *Poslal ju Ramsay. Zase si chce so mňa vystreliť ako vtedy, keď poslal Kyru s kľúčmi. Je to len hlúpy vtíp, nič viac. Chce, aby som ušiel, a mohol ma potrestať.*

Mal sto chutí ju udrieť, rozmlátiť ten falošný úsmev. Mal sto chutí ju pobozkať alebo vytrtkáť rovno na stole, až by ziapala jeho meno. No vedel, že sa jej ani nedotkne, neprinúti ho k tomu ani hnev, ani túžba. *Smraďoch, Smraďoch, volám sa Smraďoch. Nesmiem na to zabúdať.* Vstal a odkrival k dverám.

Vonku ďalej snežilo. Mokrý, ťažký, nečujný sneh už prikrýval aj stopy mužov, čo sa vystriedali na stráži. Záveje mu siahali takmer po vrch či-

žiem. *Vo vlčom lese bude hlbší... a na kráľovskej ceste, kde fúka severák, z neho nebude úniku.* Na nádvorí Ryswellovci nemilosrdne guľovali chlapcov z Mohýl. Na cimburí nad nimi stavali dajakí panoši snehuliakov. Dávali im kopije a štíty a na hlavy železné klobúky, potom túto snežnú hliadku rozostavili na vnútornej hradbe. „Pridružila sa k nám pani Zima aj so svojím vojskom,“ zažartoval strážnik, čo stál pred Veľkou sieňou... až kým si neuvedomil, že sa rozpráva s Theonom. Vtedy odvrátil hlavu a odplul si.

Za stanmi stáli veľké bojové kone rytierov z Bieleho prístavu a Blížencov a triasli sa od zimy. Ramsay pri plienení Zimovresu vypálil stajne, nuž dal jeho otec narýchlo postaviť nové, raz také veľké ako staré, aby do nich popchal bojové a jazdecké kone svojich banderiálov a rytierov. Tie, čo sa dnu nezместili, zostali na nádvoríach. Chodili pomedzi ne paholkovia v kapucniach a zakrývali ich huňami, aby nepremrzli.

Theon kráčal ďalej, do najzničenejšej časti hradu. Keď prechádzal cez pováľané kamene na mieste, kde stávala vežička majstra Luwina, z praskliny v múre nad ním naňho hľadeli krkavce a čosi si šomrali. Podchvíľou volaktorý prenikavo zaškriekal. Theon postál vo dverách svojej niekdajšej komnaty po členky v snehu, čo dnu navialo cez rozbité okno, navštívil ruiny Mikkenovej kováčne aj septu lady Catelyn. Pri Zborenej veži narazil na Rickarda Ryswella, ako sa mazná s jednou Abelovou práčkou, buchtičkou s lícami ako dve jabĺčka a prasacím noštekom. Stála bosá v snehu, zababušená v kožušinovom plášti. Pod ním bola zrejme celkom nahá. Keď ho zbadala, šepľala čosi Ryswellovi a ten sa zarehotal.

Theon sa odviekol ďalej. Za bývalými obytnými stajňami bolo schodisko, ktorým skoro nikto nechodil, a práve tam ho nohy zaviedli. Schody boli strmé a zradné. Opatrne po nich stúpал až na cimburie vnútorných hradieb, ďaleko od panošov a ich snehuliakov. Nikto mu nedovolil voľne sa pohybovať po hrade, no nikto mu to ani nezakázal. Medzi hradbami si mohol chodiť, kam chcel.

Zimovreské vnútorné hradby boli staršie ako vonkajšie, starobylé sivé cimburie sa dvíhalo do výšky sto stôp a na každom rohu stála hranatá strážna veža.

Vonkajšie hradby postavili pred mnohými stáročiami, boli o dvadsať stôp nižšie, ale zato hrubšie a zachovanejšie a namiesto hranatých veží mali osemboké. Medzi hradbami bola priekopa, hlboká, široká... a zamrznutá. Po jej ľadovom povrchu sa zakrádali snehové záveje. Sneh sa už kopil aj na cimburí, zapĺňal medzery medzi zubmi a každú vežu zdobila mäkká biela čiapka.

Za hradbami, kam oko dovidelo, svet stratil farby. Lesy, polia aj kráľovskú cestu prikrýval sneh mäkkou bielou perinou, pochovával zvyšky zimovreského mestečka a halil obhorené múry domov, čo vypálili Ramsay-

ho muži. *Sneh skryje, čo Snow zničil*, prebleslo mu hlavou, ale tak nesmie uvažovať. Z Ramsayho je teraz Bolton, žiadny bastard ani Snow.

V dialke zmizla hrboľatá kráľovská cesta, stratila sa v širšírejšej belobe medzi poľami a zvlhnutými kopcami. Z pokojnej oblohy sa naďalej znášal sneh a potichu sadal na zem. *A kdesi tam mrzne aj Stannis Baratheon*. Pokúsi sa zaútočiť na Zimovres? *Ak áno, tak skončil*. Hrad je primocný. Prie-kopa možno zamrzla, ale zimovreská obrana je stále rovnako silná. Theon získal hrad úskokom, jeho najlepší muži preliezli hradby a preplávali prie-kopu pod rúškom noci. Keď obrancovia zistili, že na nich útočia, bolo nes-koro. Stannis môže na podobné úskoky zabudnúť.

Zrejme radšej odreže hrad od okolitého sveta a vyhladuje obrancov. Zimovreské sklady a pivnice zivali prázdnotou. Bolton a jeho freyovskí priatelia síce previedli hrdlom dlhú kolónu so zásobami, lady Dustinová priviezla zase jedlo a krmivo z Mohýl a lord Manderly prišiel dobre zásobený z Bieleho prístavu... ale hladných krkov bolo veľa. S takou veľkou družinou sa im zásoby minú raz-dva. *Navyše Stannis a jeho muži budú takisto hladní. A premrznutí, utrmácaní, neschopní boja... na druhej strane, v takej fujavici urobia všetko, aby sa dostali do hradu*.

Snežilo aj na boží háj, no tu sa sneh topil, len čo sa dotkol zeme. Pod stromami v bielom rúchu sa tvorilo blato. Vo vzduchu viseli zdrapy hmyl ako mátožné stuhy. *Načo som sem chodil? Nie sú to moji bohovia. Nepatrím sem*. Stál pred veľkým bielym stromom srdca s tvárou vyrezanou do kmeňa a listami, čo pripomínali krvavé dlane.

Na jazierku pod čarostromom sa vytvorila ľadová škrupinka. Theon pri ňom pokľakol. „Prosím vás,“ zašepkal cez vylámané zuby, „nechcel som...“ Slová sa mu zasekli v krku. „Zachráňte ma,“ vytisol zo seba napokon. „Dajte mi...“ *Čo? Silu? Odvahu? Alebo vari čakám zľutovanie?* Biely sneh nečujne padal ďalej, od neho sa rady nedočká. Počul len tiché fňukanie. *Jeyne*, pomyslel si. *To bude ona, plače v manželskej posteli. Kto iný?* Bohovia neplačú. *Alebo áno?*

Nezniesol ten žalostný nárek. Pridržal sa konára a vstal, oprášil si sneh z kolien a odkrival späť za svetlami. *V Zimovrese sú duchovia*, pomyslel si, *a ja som jeden z nich*.

Skôr ako sa vrátil, na nádvorí vyrástli ďalší snehuliaci. Panoši postavili tucet snežných lordov, čo velili snežnej hliadke na hradbách. Jeden nápadne pripomínal lorda Manderlyho. Takého tučného snehuliaka Theon v živote nevidel. Jednoruký lord nebol nikto iný ako Harwood Stout, ba aj lady Barbrey Dustinová sa dočkala snežnej podobizne. Snehuliak pri bráne s cencúľovou bradou bol určite Umber Postrach pobehlic.

Vnútri rozvoniaval hovädzí guláš s jačmeňom, mrkvou a cibuľou, ku-

chári ho už nakladali do misiek vydlabaných zo včerajšieho chleba. Striedku hádzali na zem, kde sa o ňu bili Ramsayho dievčatá a ostatné psy.

Dievčence sa mu potešili. Spoznali ho podľa smradu. Červená Jeyne k nemu pribehla a obľízala mu ruku, Helicenta sa pri ňom schúlila pod stolom a ohlodávala koštiaľ. Boli to dobré psy. Ľahko pri nich zabudol, že Ramsay ich pomenoval po chuderkách, ktoré uštvál pri poľovačke a zabil.

Theon bol na smrť unavený, ale dostal do seba pár lyžíc gulášu a spláchol ich pivom. Medzitým sieň ožila. Dvaja zvedovia Roosa Boltona sa vrátili Loveckou bránou a hlásili, že lord Stannis s družinou sa už len vlečie a melie z posledného. Jeho rytieri sa ledva brodia snehom na veľkých bojových koňoch. Horským klanom na menších huculoch s istejším krokom sa darí lepšie, no nedovolia si ísť priveľmi popredu, aby sa družina neroztrúsila. Lord Ramsay prikázal Abelovi zahrať pochodovú pieseň na počesť Stannisa, čo sa trápi v snehu. Nuž spevák znova schytil do rúk lutnu a jedna z jeho práčok vydrankala meč od Mrzúta Alyna a hrala sa na Stannisa, ako bojuje so snehovými vločkami.

Theon uprene hľadel na dno tretieho pohára, keď do siene prihrmela lady Barbrey Dustinová a poslala poňho svojich strážnikov. Len čo zastal pod stupienkom, premerala si ho od hlavy po päty a potiahla nosom. „Tieto handry si mal na sebe aj na svadbe.“

„Áno, pani. Dostal som ich.“ Ber, čo ti dávajú, a viac nepýtaj – to sa naučil v Hrôzove.

Lady Dustinová bola v čiernom ako vždy, len rukávy mala obšité popolkou. Mala šaty s vysokým tvrdým golierom, čo jej rámoval tvár. „Ty sa tu vyznáš.“

„Vyznal som sa.“

„Kdesi pod nami by mali byť staré krypty, kde sedia v tme starí Starkovskí králi. Moji muži ich nevedia nájsť. Prehľadali pivnice aj žalár, ale...“

„Cez žalár cesta nevedie, pani.“

„Zavedieš ma tam?“

„Tam dolu nie je nič, len...“

„... mŕtvi Starkovci? To viem. Ibaže círou náhodou sú všetci moji obľúbení Starkovci mŕtvi. Tak zavedieš ma ta, alebo nie?“

„Pravdaže.“ Krypty nemal rád, nikdy ich nemal rád, ale cestu poznal.

„Podme teda. Veliteľ, ber lampáš.“

„Budete potrebovať teplý plášť, pani,“ upozornil ju Theon. „Musíme ísť von cez nádvorie.“

Keď s lady Dustinovou zababušenou v soboline vyšli zo siene, snežilo ešte hustejšie. Stráže s kapucňami na hlavách sa takmer nedali rozoznať od snehuliakov. Iba para, čo sa im zrážala pred tvármi, prezrádzala, že sú nažive.

Pozdĺž cimburia horeli ohne a zvádzali márný boj s tmou. Neveľká skupinka sa brodila hladkou a neporušenou bielou plochou, čo im siahala do polovice lýtok. Spoly zaviate šiatre na dvore sa prehýbali pod kopami snehu.

Vchod do krýpt bol v najstaršej časti hradu, len kúsok od Prvej bašty, ktorá sa nevyužívala už stovky rokov. Ramsay ju počas plienenia Zimovresu podpálil, a čo nezohorelo, to sa zrútilo. Zostali len prázdne múry, z jednej strany vystavené žvlom a padajúcemu snehu. Všade boli rozvaliny: kusiská rozštiepeného muriva, obhorené trámy, zničené chrliče. Sneh medzitým už takmer všetko prikryl, no jeden chrlič predsa vykúkal zo záveja a vyvracal vycerenú nevidomú tvár do oblohy.

Tu našli Brana, keď spadol. V ten deň bol Theon na love s lordom Eddardom a kráľom Robertom, nemali ani potuchy, aké strašné správy na nich čakajú v hrade. Nikdy nezabudne, ako sa Robb zatváril, keď mu to povedali. Zmrzačenému chlapcovi nikto nedával nádej. *Bohovia ho nedokázali zabiť, a nakoniec ani ja.* Bola to zvláštna myšlienka, no ešte zvláštnjšia bola predstava, že Bran možno stále žije.

„Tu je to.“ Theon ukázal na snehový závej pri múre bašty. „Tam dolu. Pozor na kamene.“

Mužom lady Dustinovej trvalo hodnú chvíľu, kým sa prehrabali k vchodu, najprv museli odhádzat kopy snehu a zosúvajúcej sa sutiny. A keď sa k nemu nakoniec dostali, nedalo sa dverami ani pohnúť. Veliteľ musel najprv osekať ľad, až potom pánty so škripaním povolili a uvideli kamenné točité schodisko, ktoré mizlo v tme.

„Je to dosť hlboko, pani,“ upozornil ju Theon.

Lady Dustinovú tým neodradil. „Beron, lampáš.“

Chodba bola úzka a strmá, schody v strede za tie stáročia zošliapané. Šli za sebou v husom rade – najprv veliteľ s lampášom, potom Theon, lady Dustinová a za nimi ostatní. Krypty sa mu vždy zdali studené, a v lete v nich veru aj bola zima, no čím nižšie schádzali, tým menej ho oziabalo. Nebolo mu teplo, to určite nie, ale príjemnejšie než hore. Akoby sa tu dolu pod zemou chlad nemenil, nekolísal.

„Nevesta plače,“ prehodila lady Dustinová, ako opatrne schádzali schodík za schodom. „Naša malá lady Arya.“

Teraz opatrne. Pozor na jazyk, pozor na jazyk. Pridržel sa múra jednou rukou. V mihotavom svetle fagle ho klamal zrak, zdalo sa mu, že schody sa mu hýbu pod nohami. „Ako... ako poviete, pani.“

„Roosovi sa to nepáči. Odkáž to svojmu bastardovi.“

Nie je to môj bastard, chcel povedať, ale čosi sa v ňom ozvalo, Je, je tvoj bastard. Smraďoch patrí k Ramsaymu a Ramsay k Smraďochovi. Nezabúdaj, ako sa voláš.

„Načo sme ju obliekali do sivej a bielej, keď celé dni prerave zavretá v komnate. Freyovcom je to možno fuk, ale severania... Hrôzova sa boja, no Starkovcov zbožňujú.“

„Zato vy nie,“ odvetil Theon.

„Ja nie,“ priznala pani z Mohylova, „ale ostatní áno. Postrach pobehlic je tu len preto, lebo Freyovci držia v zajatí Veľkého Jona. A hádam si nemyslíš, že Hornwoodovci zabudli na Bastardovo predchádzajúce manželstvo, na to, ako nechal lady Hornwoodovú zomrieť od hladu vo veži, chudera, zjedla si tam vlastné prsty. Čo myslíš, že im asi víri hlavou, keď jeho nová nevesta plače? Milovaná dcérenka nášho udatného Neda.“

Nie, pomyslel si. V tej nie je krvi lorda Eddarda, čo by sa za necht vošlo, je to dcéra obyčajného komorníka. Lady Dustinová to určite vedela, a jednako...

„Plač lady Arye narobí viac škody ako všetky meče a kopije lorda Stanisa dokopy. Bastard by mal svoju ženu rozveseliť, ak chce zostať pánom Zimovresu.“

„Pani,“ skočil jej do reči Theon. „Sme tu.“

„Schodisko pokračuje ďalej,“ nezdalo sa lady Dustinovej.

„Dolu sú ďalšie krypty. Staršie. Tie na samom spodku sa vraj sčasti zrútili, aspoň tak som počul. Nikdy som tam nebol.“ Zatlačil do dverí a vidol ich do dlhej klenutej chodby, kde sa do temnoty ťahali dva rady mohutných žulových stĺpov.

Veliteľ lady Dustinovej zdvihol lampáš. Tiene sa pretiahli a pohli. *Malé svetielko v bezodnej tme.* Theonovi bývalo v kryptách vždy úzko. Cítil na sebe kamenné pohľady kamenných kráľov, videl, ako kamennými prstami zvierajú hrušky zhrdzavených mečov. Žiadny z nich nemal v láske železných. Zaplavil ho známy pocit strachu.

„Ale ich je,“ poznamenala lady Dustinová. „Poznáš ich po menách?“

„Poznal som... ale to už bolo dávno.“ Theon ukázal prstom. „Na tejto strane sú králi severu. Posledný bol Torrhen.“

„Klačiaci kráľ.“

„Presne ten, pani. Po ňom už boli Starkovci len lordi.“

„Až kým neprišiel Mladý vlk. Kde je hrobka Neda Starka?“

„Na konci. Tadiaľto, pani.“

Kryptou sa ozývali ich kroky, ako sa uberali ďalej pomedzi rady stĺpov. Kamenné sochy akoby ich sledovali, a kamenné oči ich pravľkov tiež. Tváre v ňom vyvolávali matné spomienky. Nečakane sa mu vybavilo pár mien, akoby mu ich šepol do ucha príznak majstra Luwina. Kráľ Edrick Biela brada, čo vládol severu sto rokov. Brandon Lodiár, ktorý odplával za súmraku. Theon Stark, Hladný vlk. *Môj menovec.* Lord Beron Stark, ktorý sa spriahol s Casterlyho skalou proti Dagonovi Greyjoyovi, pánovi Piky, v ča-